

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра геодезії та землеустрою

СИЛАБУС освітнього компонента – ВК

Навчальна дисципліна **ВИСОКОТОЧНІ ІНЖЕНЕРНО-ГЕОДЕЗИЧНІ ВИМІРЮВАННЯ**

Освітній рівень	Другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	193	Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія	
Обсяг дисципліни	4,0 кредита ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладач:

Колиханін Сергій Павлович, ст.викладач кафедри геодезії та землеустрою,
c.koluhanin@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ МЕТОДИКАМИ І ПРИНЦИПАМИ ВИСОКОТОЧНИХ ГЕОДЕЗИЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ, ВИМОГАМИ ДО ТОЧНОСТІ І ДЖЕРЕЛАМИ ПОХИБОК.**

Наприклад: Вміння розрахувати вплив похибок на результати вимірювань при високоточному геометричному нівелюванні та обрати методику вимірювань для послаблення їх впливу.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Інженерна геодезія; Інженерна фотограмметрія; Геодезичний моніторинг будівництва та реконструкції будівель та споруд; Проектування і побудова опорних геодезичних мереж.

Передумови для вивчення освітнього компонента.

Вивченню освітнього компонента «Високоточні інженерно-геодезичні вимірювання» передують вивчення дисциплін «Геодезія», «Фотограмметрія та дистанційне зондування» освітньої програми Геодезія та землеустрій першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Диференційовані результати навчання

знати:

- засоби і методи високоточних сучасних технологій інженерно-геодезичні вимірювань, перспективи їх розвитку і застосування при побудові державних геодезичних мереж триангуляції, трilaterації, полігонометрії, лінійно-кутових та супутникових визначень, високоточного геометричного і тригонометричного нівелювання;
- методи сучасної обробки результатів високоточних геодезичних вимірювань;
- основні відомості про влаштування, підготовчі роботи, перевірки, дослідження і юстування високоточних оптико - механічних, електронних і лазерних геодезичних приладів та супутникових систем;

володіти:

- сучасними методами високоточних вимірювань, які виконують згідно положень постанови КМУ від 7.08.2013 р. за № 646 з найбільш високою надійністю і точністю при створенні єдиної головної опорної геометричної основи країни – державних і спеціальних геодезичних мереж .

вміти:

- реалізовувати на практиці методи високоточних геодезичних вимірювань, методи їх обробки і оцінки згідно вимог інструкції при побудові планових і висотних державних геодезичних мереж та мереж спеціального призначення;
- виконувати високоточні супутникові вимірювання на місцевості та їх оцінку точності згідно вимог інструкції;
- використовувати пакети сертифікованих комп'ютерних програми, бази даних Госгеокадастру для накопичення і перероблення геодезичної просторової інформації в геоінформаційних системах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Основні вимоги до високоточних інженерно-геодезичних вимірювань згідно постанови КМУ від 7.08. 2013 №646. Геодезичні прилади, види помилок при високоточних вимірюваннях.	2	2	-	6
2	Основні принципи високоточних вимірювань горизонтальних напрямків. Попередній розрахунок точності вимірювання кутів. Вигідніший час кутових вимірювань.	2	2	-	6
3	Поняття про бічну і вертикальну рефракцію. Перевірки і дослідження високоточних теодолітів. Загальні вимоги вимірювання горизонтальних напрямків та кутів.	2	2	-	6
4	Вимірювання горизонтальних напрямків способом кругових прийомів(Струве). Обробка і оцінка результатів. Достоїнства і недоліки способу.	2	2	-	6

5	Вимірювання горизонтальних кутів способом у всіх комбінаціях (Гаусса - Шрейбера). Обробка і оцінка результатів. Достойнства і недоліки способу.	2	2	-	6
6.	Загальні відомості про високоточні вимірювання довжин ліній. Застосування світло і радіо віддалемірів (телурометрів), GPS, електронних тахеометрів. Точність вимірювання довжин ліній.	2	2	-	6
7	Відомості про високоточне геометричне нівелювання . Види помилок. Високоточні нівеліри і нівелірні рейки.	2	2	-	6
8	Характеристика високоточних нівелірів з рівнем, з компенсатором, їх основні частини. Нівелірні рейки з інварною смугою, їх конструкція.	2	2	-	6
9	Джерела помилок при високоточному геометричному нівелюванні, методи послаблення їх впливу. Помилки особисті, приладні, від впливу зовнішньої середовища.	2	2		6
10	Перевірки і дослідження високоточних нівелірів, нівелірних рейок. Розрахунок точності визначення перевищення на станції.	2	2		6
11	Виробництво високоточного геометричного нівелювання: програма робіт, методика нівелювання I, II класів. Вимоги з інструкції до точності нівелювання.	2	2		6
12	Тригонометричне нівелювання. Способи визначення висот приладів і візорних цілей над центрами пунктів. Розрахунок точності визначення перевищення тригонометричного нівелювання.	2	2		6
	Всього	24	24	-	72

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Високоточні інженерно геодезичні вимірювання» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	20	30
Практичні роботи (виконання та захист)	2	10	20
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	30	50
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1		
Разом		60	100

Розрахунково-графічну роботу передбачено на тему «Оцінка результатів високоточних вимірювань горизонтального напрямку, довжини і перевищення».

Робота складається з розрахункової та графічної частин і виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину (формат А-4). Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи [2, 3].

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Високоточні-інженерно-геодезичні вимірювання (теорія та практика) : навч.-метод. посібник / П.О. Сухий, М.П. Ранський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021.104 с
2. Третенков В.М. Методичні вказівки до розрахунково-графічної роботи : «Оцінка результатів високоточних вимірювань горизонтального напрямку, довжини і перевищення». Для студ. спец. «Геодезія і землеустрій» спеціалізації «Геодезія», Одеса, ОДАБА, 2017 – 72 с.
3. 10. Третенков В.М. Геодезичні прилади. [Практикум для лабораторних робіт]- Одеса, ОДАБА, 2012.-145 с.
4. Порядок побудови Державної геодезичної мережі. Затверджено постановою КМУ від 7.08. 2013 №646.
5. Закон України « Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність: №353-ІУ від 23.12. 1998.
6. Геодезичні прилади. Підручник/за ред. Т.Г.Шевченка – Львів, 2006.- 464 с.

Допоміжні джерела інформації.

7. Інструкція з нівелювання І,ІІ,ІІІ,ІУ класів. – М.: Надра, 1990.
8. Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000,1:2000, 1:1000,1:500. ГКНТА – 2.04-02-98. К.,1998.
9. Третенков В.М. Дослідження і перевірки геодезичних вимірів. / Навч. посібник. - Одеса, ОДАБА, 2007. -197 с.